

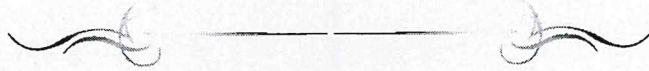

การเผยแพร่ความรู้เพื่อเสริมสร้าง และป้องกันการกระทำผิดวินัย (ครั้งที่ ๔)

โครงการเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย

กลุ่มวินัยและเสริมสร้างระบบคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมสหกรณ์

“...ในประเทศชาตินี้ ก็มีคนที่สุจริต และมีคนที่ทุจริต
ถ้าคนที่สุจริตซึ่งมีมากไม่สามารถที่จะป้องกันตัวจากทุจริตชน
ก็ทำให้ประเทศชาติล่มจม...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา นำผู้พิพากษาประจำกระทรวง เฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาดุสิตาลัย วันอังคารที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๐

วินัย : ไกลตัว

เรื่อง... “ข้าราชการ” มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาว เมื่อมีมูลความจริง ผิดวินัยหรือไม่ ?

โดยนายปกครอง

คดีที่นำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ ถือเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงต้องระมัดระวังที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้ผิดระเบียบวินัยของข้าราชการ โดยเฉพาะ “ความสัมพันธ์ฉันคู่สาว” ในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่แล้ว เพราะเมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า *มีมูลความจริงโดยไม่จำเป็นต้องถึงขนาดระบุว่ามีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวในวัน เวลา และสถานที่ใด* ย่อมถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีโทษถึงขั้นไล่ออกจากราชการได้

ดังเช่นมูลเหตุของคดีนี้ ข้าราชการครูถูกร้องเรียนว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณี มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับนักเรียนหญิงขณะกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (ผู้เสียหาย) ทั้งที่ตนเอง มีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว จนนักเรียนหญิงตั้งครรภ์และคลอดบุตร แต่กลับไม่รับผิดขอค่าเลี้ยงดูและไม่ยอม จดทะเบียนรับรองบุตร

ต่อมา เมื่อหน่วยงานราชการต้นสังกัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและมีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงไล่ออกจากราชการ จึงอุทธรณ์คำสั่ง แต่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีมติยกอุทธรณ์

จึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยโต้แย้งว่าบันทึกประจำวันของผู้เสียหายไปแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจ *ไม่ได้ระบุว่ามีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวในวัน เวลา และสถานที่ใด* และเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่ได้ดำเนินคดีเรื่องนี้แต่อย่างใด

ประเด็นสำคัญ คือ มีมูลความจริงว่าข้าราชการครู (ผู้ฟ้องคดี) มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาว กับนักเรียนหญิง (ผู้เสียหาย) หรือไม่ ?

จากคำให้การของผู้เสียหายและพยานหลักฐานต่าง ๆ ศาลปกครองสูงสุดรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า ขณะเกิดเหตุผู้เสียหายกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษา ส่วนผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งครูและมีภรรยา โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้รู้จักกับผู้เสียหายแล้วเกิดความสนิทสนมและได้เสียกัน โดยมีพยานซึ่งเป็นเพื่อนนักเรียนของผู้เสียหายให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนฯ ว่า พยานนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ไปกับผู้เสียหายเพื่อเดินทางไปบ้านพักของผู้ฟ้องคดี ในเวลาพลบค่ำหลายครั้ง โดยผู้เสียหายเข้าไปบ้านพักของผู้ฟ้องคดีเพียงคนเดียวประมาณ ๓๐ นาที แล้วจึงออกจากบ้านพักและขับรถไปส่งพยานที่บ้านจนผู้เสียหายตั้งครรภ์และระหว่างตั้งครรภ์ผู้ฟ้องคดีได้ดูแลและพาผู้เสียหายไปพักกับหลานสาว เมื่อคลอดบุตรยังพาผู้เสียหายและบุตรไปฝากให้พี่ชายเลี้ยงดู โดยส่งเสียค่าเลี้ยงดู แต่ต่อมาไม่ส่งเสียค่าเลี้ยงดู ผู้เสียหายจึงขอให้

ไปจดทะเบียนรับรองบุตรและรับผิดชอบเลี้ยงดู แต่ผู้ฟ้องคดีปฏิเสธ ประกอบกับเอกสารทะเบียนการฝากครรภ์ของโรงพยาบาลซึ่งจัดทำขึ้นก่อนมีการร้องเรียน ผู้เสียหายก็ได้กรอกชื่อผู้ฟ้องคดีว่าเป็นบิดา และผู้ฟ้องคดีไม่ยอมไปตรวจสารพันธุกรรม (DNA) เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายเลือด

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผิดปกติวิสัยสำหรับวิญญูชนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นไล่ออกจากราชการจะไม่ยินยอมตรวจ เพื่อพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของตน และจากคำให้การของผู้เสียหายและพยานหลักฐานที่สนับสนุนเชื่อมโยงสอดคล้องต้องกัน จึงเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดี มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับผู้เสียหาย ในขณะที่กำลังศึกษาและไม่รับผิดชอบ จึงฟังได้ว่ามีมูลความจริงและหาจำเป็นที่จะต้องถึงขนาดระบุว่ามีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวในวัน เวลา และสถานที่ใดบ้าง

ดังนั้น การมีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการฐานกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ (ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง) จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๒๖๕/๒๕๕๙)

แม้ว่าข้อเท็จจริงในคดีนี้จะเกี่ยวข้องกับ “ข้าราชการครู” โดยตรง แต่เมื่อกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๕ (๔) ซึ่งบัญญัติว่า “กระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๙๐/๒๕๕๕ ว่า การมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงถูกลงโทษไล่ออกจากราชการเช่นกัน คดีนี้จึงไม่เพียงจะใช้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับ “แม่พิมพ์ของชาติ” ที่จะต้องดำรงตนให้อยู่ภายใต้กรอบระเบียบวินัยและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ไม่ประพฤติตนหรือกระทำการใด ๆ อันไม่เหมาะสมต่อวิชาชีพอันจะนำมาซึ่งการกระทำที่เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ และอาจมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญาในฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ฐานพรากผู้เยาว์ หรือฐานกระทำอนาจาร หรือฐานข่มขืนกระทำชำเราแล้ว ข้าราชการประเภทอื่นซึ่งเป็นผู้บุคคลสำคัญที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนทั่วไปยังสามารถนำคดีนี้มาเป็นอุทาหรณ์ให้ต้องระมัดระวังไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยและจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัด ... ครับ !

เรื่องน่ารู้... เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรื่อง หนู... เข้าไปหน่อย...

ขอให้อ่านเรื่องนี้กันครับว่า ถ้าท่านได้รับหนังสือแจ้งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จากหน่วยงานของรัฐที่ท่านขอไป ถ้าท่านคิดว่าต้องหาข้อมูล ข้อเท็จจริงเพื่อโต้แย้งคำปฏิเสธเพื่อจะเขียนอุทธรณ์แล้วก็เป็นเหตุให้ล่าช้านั้น จะเป็นอย่างไร !

นางสายฝน อยู่เทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ถึงเทศบาล เพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ฎีกาเบิกจ่าย ฎีกาเงินอุดหนุน จ่ายเงินค่าจ้างเหมาทั่วไป เชื้อ ค่าสิ่ง ฯลฯ อะไรอย่างนี้ รวม ๑๔ รายการ ปรากฏว่าเทศบาลมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งเปิดเผยให้ ๒ รายการ แจ้งปฏิเสธ ๘ รายการ ด้วยเหตุผลว่าจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ และไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่เหลืออีก ๔ รายการ ให้เหตุผลว่าค่าขอไม่ชัดเจน เทศบาลมิได้เป็นผู้จัดทำเอกสาร รวมทั้งเป็นเอกสารลับ อยู่ระหว่างการชี้แจงข้อเท็จจริงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นางสายฝนจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การใช้สิทธิอุทธรณ์ของนางสายฝน อยู่ในกรอบระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ ขอแทรกตรงนี้เลยครับ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ...ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น...” กรณีนางสายฝน มีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ เทศบาลมีหนังสือแจ้งตอบไม่เปิดเผยวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ก็ห่างกัน ๓๐ วัน พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวัน กรณีนี้นางสายฝนต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ภายในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่านางสายฝน มีหนังสืออุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นปีครับ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เกินสามสิบวัน จึงเป็นการใช้สิทธิอุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงสมควรมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา

ถึงเรื่องนี้จะจบไปแล้ว แต่ขอเพิ่มเติมหน่อยครับ เพื่อประโยชน์ของผู้อ่านคือ

๑) เรื่องนี้เธอทิ้งเรื่องไว้ ๑ ปี กรณีที่หน่วยงานแจ้งปฏิเสธแต่ไม่แจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ทราบ สิทธิอุทธรณ์จะขยายไป ๑ ปี ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ที่นี่เขาแจ้งแล้ว

๒) ถ้ายังต้องการข้อมูลข่าวสารไปใช้ต้องไปเริ่มต้นนับหนึ่งด้วยการขอใหม่ ดังนั้น ไม่ต้องซัดซ้ำครับ หากท่านยังประสงค์จะได้สำเนาข้อมูลข่าวสาร คือ เอกสารที่ท่านได้ขอไป ก็ใช้สิทธิอุทธรณ์เลยครับ เอกสารที่ต้องใช้ก็แค่สำเนาหนังสือที่ท่านขอไป และสำเนาหนังสือที่เขาปฏิเสธมา แล้วมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ทันภายในกำหนดเวลา ไม่ต้องเล่าเรื่องเดิมมาก เพราะข้อเท็จจริงจะมีอยู่ในหนังสือคำขอ รวมทั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะให้ท่านไปชี้แจงด้วย

ต้องการหารือ ปรัชญาการใช้สิทธิ หรือปฏิบัติให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (อ. ๓/๒๕๖๐)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บทความเกี่ยวกับคดีปกครอง

เรื่อง...เสียหาย – ไม่เสียหาย ละเมิดหรือไม่ ? หากไม่ส่งใช้เงินยืม

(จิตาภา มุสิกธนเสฏฐ์

พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง)

ในการที่หน่วยงานของรัฐจะเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะต้องปรากฏในเบื้องต้นก่อนว่า การกระทำนั้นครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ และเมื่อเป็นการกระทำละเมิด ตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายหรือไม่ เพียงใด (ทั้งกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายเองหรือบุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย และหน่วยงานของรัฐนั้นได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และต่อมาได้ใช้สิทธิไล่เบียดกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด) จะต้องพิจารณาตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

โดยที่มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้กำหนดองค์ประกอบการกระทำ “ละเมิด” ไว้ว่า (๑) มีการกระทำ (ทั้งเคลื่อนไหวร่างกายหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึก) ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ (๒) เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (๓) มีความเสียหายเกิดขึ้น และความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นต้องเป็นความเสียหายที่เป็นผลโดยตรงจากการกระทำนั้น เมื่อการกระทำครบองค์ประกอบความผิดดังกล่าวย่อมเรียกได้ว่าเป็นการ “กระทำละเมิด” และหากการกระทำละเมิดนั้น เกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้มีอำนาจของหน่วยงานของรัฐนั้นย่อมมีอำนาจที่จะออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดไว้ในทางตรงกันข้าม หากการกระทำไม่ครบองค์ประกอบความผิดข้อหนึ่งข้อใดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ย่อมไม่อาจถือเป็นการกระทำละเมิด และหน่วยงานของรัฐจะออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายไม่ได้

ดังเช่นอุทาหรณ์จากคดีปกครองฉบับนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลทางการเงิน (ผู้อำนวยการกอง) แต่ไม่เร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ซึ่งยืมเงินทรงรอราชการส่งใช้เงินยืมตามกำหนดเวลา และต่อมาหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดได้ออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำละเมิด แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่พอใจจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว โดยคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่อง “ความเสียหาย”

คดีนี้มีมูลคดีเกิดขึ้นขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พลศึกษาและกีฬาได้อนุมัติให้ นาย ส. หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุยืมเงินใช้ในราชการ เพื่อใช้ในโครงการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปะมวยไทย เพื่อจ่ายเป็นค่าซื้อวัสดุ (ซึ่งได้มีการซื้อวัสดุและตรวจรับวัสดุ) และค่าตอบแทนวิทยากร หลังจากซื้อวัสดุจากร้านค้า และมีการตรวจรับแล้ว หัวหน้างานการเงินได้มีบันทึกเสนอว่าเห็นควรจ่ายเงินค่าวัสดุให้แก่ผู้ชาย โดยปรากฏลายมือชื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อนุมัติ แต่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นลายมือชื่อปลอม และนาย ส. ได้ขอ อนุมัติหักล้างเงินยืม แต่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้อนุมัติ โดยมีข้อสังเกตท้ายหนังสือถึงหัวหน้าการเงินและบัญชีว่า ให้ตรวจสอบว่ามีการดำเนินโครงการหรือไม่ หลักฐานมีการปลอมลายมือชื่อวิทยากร มีการดำเนินการซื้อและตรวจรับพัสดุ โดยไม่ได้รับอนุมัติตามระเบียบพัสดุ ต่อมา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด คณะกรรมการฯ มีความเห็นให้ยุติเรื่อง แต่กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ เป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชอบหนึ่งของค่าเสียหายในค่าวิทยากร

ผู้ถูกฟ้องคดี (ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) จึงมีคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนค่าตอบแทนวิทยากร

หลังจากผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่ง ผู้ถูกฟ้องคดีมีความเห็นให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ศาลปกครองสูงสุดได้รับฟังข้อเท็จจริงจากการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คือ วิทยากร ที่ได้รับแต่งตั้ง ๒ คน รับว่าไม่เคยลงลายมือชื่อในบัญชีของเวลาของวิทยากร และลงนามในใบสำคัญรับเงิน และไม่ได้รับค่าตอบแทนวิทยากร ส่วน นาย ส. ให้การว่าไม่ได้จ่ายเงินค่าตอบแทนให้วิทยากร เพราะไม่มีการฝึกสอนมวยไทย แต่ในการเสนอขออนุมัติหักล้างเงินยืม นาย ส. ได้แนบเอกสารใบสำคัญคู่จ่ายค่าตอบแทนวิทยากร ๒ ฉบับ ๆ ละ ๗,๕๐๐ บาท และมีหัวหน้างานการเงินและบัญชี เขียนข้อความเสนอผู้ฟ้องคดีว่า ตรวจสอบหลักฐาน เอกสารครบถ้วนถูกต้อง สมควรอนุมัติ โดยเขียนทับข้อความที่ถูกลบ (ตามที่ ผู้ฟ้องคดีให้ข้อสังเกตไว้)

นอกจากนี้ ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้อนุมัติให้หักล้างเงินยืม และได้มีหนังสือทางถามให้ นาย ส. ส่งใช้เงินยืม และไม่ปรากฏว่า นาย ส. ได้ชี้แจงเกี่ยวกับเงินยืมว่า ได้ส่งใช้เงินยืมไปแล้วแต่อย่างไร

ประเด็นปัญหา คือ ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามที่หัวหน้างานการเงินและบัญชีได้ให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ก็มีได้ระบุว่าผู้ฟ้องคดีได้อนุมัติให้หักล้างเงินยืมในเอกสารใด และ นาย ส. นำส่งใบสำคัญ เพื่อขออนุมัติหักล้างเงินยืมตามสัญญาการยืมเงินมีทั้งข้อความที่ปรากฏอยู่ และข้อความที่ถูกลบบด้วยน้ำยาลบคำผิด ก็ไม่ปรากฏข้อความใดที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้อนุมัติให้หักล้างเงินยืม และต่อมาผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือทวงถามให้ นาย ส. ส่งใช้เงินยืม ก็ไม่ปรากฏว่า นาย ส. ได้มีหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับเงินยืมว่า ได้ดำเนินการหักใช้เงินยืมไปแล้ว

หลังจากผู้ฟ้องคดีพบว่าลายมือชื่อวิทยากรเป็นลายมือชื่อปลอม ผู้ฟ้องคดีต้องรู้ว่า ไม่มีการดำเนินการ ฝึกสอนมวยไทยตามที่อนุมัติให้ นาย ส. ยืมเงินใช้ในราชการ ผู้ฟ้องคดีต้องเร่งติดตามให้มีการดำเนินการตามโครงการ หรือติดตามให้ส่งคืนเงินยืมโดยเร็ว รวมทั้งควรต้องดำเนินการทางวินัย และอาญา กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มิใช่เพียงมีหนังสือเร่งติดตาม การที่ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ นาย ส. ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เร่งติดตามให้มีการดำเนินการตามโครงการ หรือติดตามให้ส่งคืนเงินยืมโดยเร็ว แม้จะเป็นการละเอียดอ่อนที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร แต่เมื่อ นาย ส. รับว่าไม่ได้จ่ายเงินค่าตอบแทนวิทยากร ใบสำคัญคู่จ่ายจึงไม่อาจนำมาเป็นหลักฐานเพื่อหักล้างเงินยืม และผู้ฟ้องคดียังได้อนุมัติให้หักล้างเงินยืม จึงฟังได้ว่ายังไม่มี การหักล้างเงินยืมที่ นาย ส. ยืมเงินราชการไปตามสัญญาการยืมเงิน หน่วยงานของรัฐยังสามารถเรียกเงินคืนจากนาย ส. ผู้ยืมได้ตามสัญญาการยืมเงิน การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่ทำให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รับความเสียหาย เพราะยังสามารถเรียกเงินคืนจาก นาย ส. ได้ตามสัญญาการยืมเงิน การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๗๘/๒๕๕๙)

จากคำพิพากษาศาลปกครองดังกล่าว เมื่อการกระทำของเจ้าหน้าที่ (การละเอียดอ่อนที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร) ไม่ครบองค์ประกอบอันจะเป็นความผิดทางละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่อง “ความเสียหาย” ซึ่งตามคดีนี้ คือ หน่วยงานของรัฐยังสามารถเรียกให้ผู้ยืมเงินส่งใช้เงินยืมได้ โดยข้อเท็จจริงรับฟังยุติได้ว่า ไม่ได้มีการจ่ายเงินให้กับวิทยากรตามที่ได้ขออนุมัติ กรณีจึงยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย หน่วยงานของรัฐจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ติดตามเร่งรัดให้ข้าราชการที่ยืมเงินส่งใช้เงินยืมคืนให้ส่วนราชการตามระเบียบ และเงื่อนไขในใบยืม (หรือสัญญาการยืมเงิน) จนกระทั่งระยะเวลาตามที่กำหนดได้ล่วงพ้นไป และไม่อาจเรียกเงินคืนได้ (เช่น การพ้นจากตำแหน่ง) ทำให้ราชการได้รับความเสียหาย ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบ และเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่จึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายดังกล่าว

